

ЗАГАЛЬНОПРЕВЕНТИВНИЙ ВПЛИВ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ТА СПРЯМОВАНІСТЬ ЙОГО ДІЇ

Сторчак Н.А., к.ю.н., доцент

*Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти,
вул. Адміральська, 4, м. Миколаїв, Україна
storchakn@gmail.com*

Досліджено правову природу загальноп превентивної дії покарання у вигляді позбавленні волі на певний строк, спрямованість такої дії покарання, а також співвідношення механізмів загального й спеціального запобігання.

Ключові слова: позбавленні волі на певний строк, мета позбавлення волі, запобігання злочинам, загальна превенція, спеціальна превенція.

ОБЩЕПРЕВЕНТИВНОЕ ВЛИЯНИЕ ЛИШЕНИЯ СВОБОДЫ И НАПРАВЛЕННОСТЬ ЕГО ДЕЙСТВИЯ

Сторчак Н.А.

*Николаевский областной институт последипломного педагогического образования,
ул. Адмиральская, 4, г. Николаев, Украина
storchakn@gmail.com*

Исследованы правовая природа общепреventивного действия наказания в виде лишения свободы на определенный срок, направленность такого действия наказания, а также соотношение механизмов общего и специального предупреждения.

Ключевые слова: лишение свободы на определенный срок, цель лишения свободы, предотвращение преступлений, общая превенция, специальная превенция.

GENERAL PREVENTIVE EFFECT OF IMPRISONMENT AND ITS DIRECTION

Storchak N.A.

*Mykolaiv regional institute of postgraduate education, str. Admiralskaya, 4, Mykolaiv, Ukraine
storchakn@gmail.com*

The paper studies general prevention as a goal of penalty in the form of imprisonment, its essence, origin, mechanism of action and direction, as well as correlation with special prevention. General prevention (together with special one) is a kind of precautionary purpose of punishment, which is an achievement of the education and humanistic concept of criminal law. If the punishment is not guided by this purpose, it is unnecessary as too harsh and dysfunctional. General prevention is aimed at eliminating and neutralizing the causes and conditions of crime and suspension of specific crimes. The main means of preventive action is intimidation, formation of a sense of fear of punishment. General prevention is developed for indefinite group of people, not for everyone, but only for the unstable and thus capable of taking the threat of punishment (others are guided by such motives as conscience, unwillingness to cause harm to others, the habit of law-abiding behavior, religious instructions, etc.). General prevention can affect those who have not violated the law, as well as those serving imprisonment (in respect of which a special prevention is already applied). Indirect indicator of achievement of general preventive goal can be considered the number of crimes committed by previously convicted persons. For general preventive mechanism to be effective there has to be a required set of real threat of punishment and perception of such a threat by individuals. This threat is manifested in the presence of criminal law sanctions, inevitability of punishment, trial, and publicity of sentencing etc. General and special prevention are implemented comprehensively, because only the application of penalties, including imprisonment, confirms the reality of the threat contained in the law. General preventive goal (as well as special preventive one) remains the purpose of imprisonment for the whole duration of its application, as in the current situation fear does not lose its role and is able to prevent crimes of varying severity and in different spheres of life. However, fear does not eliminate subjective determinants of crime; therefore goals of prevention are achieved in combination with corrective (educational) impact of punishment. In addition, the legislator must supervise punitive (repressive) function of imprisonment, because it creates the illusion of enhancing efficiency of punishment, and the sentenced is used as a means for achieving general crime prevention. In the application of penalties, it is necessary not to give priority to general or special prevention, as well as to other specific purposes of punishment.

Key words: imprisonment, purpose of imprisonment, prevention of crimes, general prevention, special prevention.

Закладений у позбавленні волі на певний строк механізм його реалізації розрахований на певний ефект: має бути досягнуто цілей цього покарання, які визначають можливість і необхідність його застосування. Загальносоціальна роль позбавлення волі проявляється в захисті суспільства від найбільш небезпечних посягань, як досить імовірних, так і невизначено можливих. Превентивний механізм дії покарання є однією зі сфер реалізації означеної функції. Цим питанням приділяли увагу Ч. Беккарія, Т.А. Денисова, А.А. Маліновський, А.Ф. Міцкевич, Л.О. Мостепанюк, Ф.Р. Сундуоров, А.І. Чучаєв, М.Д. Шаргородський та інші фахівці. Їх праці є підґрунтям для вивчення правової природи загальнозапобіжної дії покарання у вигляді позбавленні волі на певний

строк, спрямованості такого впливу та його співвідношення зі спеціально-запобіжним механізмом, що саме є метою дослідження.

Частина 2 ст.50 Кримінального кодексу України серед цілей покарання передбачає запобігання вчиненню нових злочинів як засудженими, так і іншими особами [1]. У юридичній літературі ця мета переважно має назву «попередження злочинів» або «превенція».

Запобігання злочинам варто розглядати як сукупність державних і суспільних заходів, що мають на меті усунення й нейтралізацію причин та умов вчинення злочинів, а також припинення конкретних злочинів. Метою запобігання є досягнення або збереження тенденцій до зниження злочинності та позитивної зміни її характеру й структури [2, с. 69].

Мета запобігання (превенції, попередження) є надбанням просвітницько-гуманістичної концепції кримінального права [3, с. 11]. Застосування покарання у вигляді позбавлення волі в цілях захисту суспільства від можливої загрози й запобігання вчиненню нових злочинів є обов'язковим, якщо немає такої мети, покарання є зайвим як надто суворе й дисфункціональне. Згідно зі ст.58 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями 1955 р. ця мета виправдовує застосування позбавлення волі [4]. Роль запобігання (попередження) злочинів є настільки важливою, що деякі автори визнавали його головною або навіть єдиною метою покарання [5, с. 103; 2, с. 67-69; 6, с. 78; 7, с. 22, 23; 8, с. 571].

У теорії кримінального права превенція (запобігання, попередження) злочинів поділяється на загальну та спеціальну (Кримінальний кодекс України не виділяє такі види як самостійні цілі, однак законодавче формулювання цілком допускає подібне його тлумачення). Поділ досліджуваної мети на вказані різновиди пов'язується з тим, що, по-перше, вони відображають різницю в адресованості покарання, а по-друге, здійснення цих цілей забезпечується хоч і схожими, проте достатньо відмінними механізмами дії покарання.

Загальна превенція як мета позбавлення волі на певний строк виражається в дії цього виду покарання, призначеного конкретній особі, на соціально не стійких осіб, стримуючи їх від злочинних дій [9, с. 185; 10, с. 105; 11, с. 94; 6, с. 81]. Основою загального запобігання злочинам є страх таких осіб перед позбавленням волі, тобто вплив здійснюється на свідомість особи через створення особливого стану її психіки, який утримує від злочину (так звана негативна превенція).

Тому загальне запобігання (як і спеціальне запобігання) забезпечується залякувальним впливом покарання. Проте якщо мета спеціальної превенції полягає в утриманні від злочинів під страхом позбавлення волі тих, хто відчуває чи відчув вплив цього покарання, то загальна превенція полягає в дії загрози позбавлення волі на невизначене коло громадян. Ця загроза виявляється в наявності в кримінальному законодавстві санкцій, невідворотності покарання, судового розгляду справи та публічності вироку [12, с. 15; 13, с. 110; 11, с. 94; 14, с. 105; 6, с. 81].

Незважаючи на те, що окреслений механізм розрахований на невизначене коло осіб, можна говорити про певний кількісний вимір загальнозапобіжного впливу позбавлення волі. Це покарання як погрозу сприймають не всі громадяни, а лише нестійкі, яких, згідно з результатами дослідження Л.О. Мостепанюк, нараховується лише 13,2%. Решту від вчинення злочинів стримують моральні переконання (77,9%) та усвідомлення необхідності дотримання законів (8,8%) [11, с. 95-96].

Об'єктивно оцінюючи ситуацію, слід визнати, що невеликий відсоток заляканих пояснюється не тільки мотивацією правомірної поведінки, яка є ідеальною для держави й суспільства. На те, що не всіх потенційних злочинців можна залякати, давно звертав увагу М.Д. Шаргородський [7, с. 52]. Дійсно, залякування реально впливає на тих, хто піддається страху перед покаранням, а зменшення сьогодні такого страху, на думку О.М. Яремко, можна пояснити як зростанням почуття людської гідності, так і вадами правоохоронної практики [15, с. 130].

Таким чином, загальне запобігання злочинам, у тому числі за допомогою позбавлення волі на певний строк, передбачає сукупність двох моментів: об'єктивного, тобто реального існування загрози застосування покарання, та суб'єктивного, тобто сприйняття цієї загрози окремими громадянами й визначення ними своєї поведінки з її врахуванням. У межах дослідження цілей позбавлення волі доречно обмежитися саме цими двома моментами, адже вплив на моральні й релігійні настанови, правову свідомість і правову культуру населення, що визнається складовою загальної превенції [2, с. 69; 16, с. 179], можливий також без каральної дії позбавлення волі. А громадяни, які не вчиняють злочинів, керуючись такими мотивами, як совість, небажання завдавати

шкоди іншим людям, звичка до законслухняної поведінки, релігійні настанови тощо, сприймають факт застосування покарань до тих, хто вчинив злочини, як підтвердження того, що їх права й інтереси захищено, що головні соціальні цінності залишаються незмінними [9, с. 185; 10, с. 105; 7, с. 41-42].

Щодо кола осіб, на яких поширюється загальнопревентивна дія строкового позбавлення волі, слід навести ще один аспект проблеми запобігання злочинам. Якщо загальна превенція полягає в загрозі цього покарання, то чи поширюється дія такої загрози на осіб, які вже відбувають покарання (тобто на засуджених до позбавлення волі, щодо яких уже діє спеціальна превенція)? Основою позитивної відповіді на це питання можна визнати те, що загроза покарання в разі вчинення злочину об'єктивно існує для всіх осіб, які опинилися в ситуації передзлочинної поведінки (незалежно від того, відбувають вони позбавлення волі чи ні, були вони раніше позбавлені волі чи ні). Засуджені, які відбувають покарання, або особи, раніше піддані впливу покарання, все одно здатні сприймати загрозу покарання, хоча, можливо, вже не так, як раніше. Страх перед покаранням здатний діяти в межах і загальної, і спеціальної превенції.

Отже, запобігання новим злочинам як законодавчо визначена мета покарання, у тому числі позбавлення волі на певний строк, реалізується через дві складові: спеціальне та загальне запобігання. Результати їх досягнення є такими, що реально пізнаються: рівень реалізації спеціальної превенції буде характеризуватися станом рецидиву, а показником досягнення мети загальної превенції буде кількість злочинів, вчинених особами, раніше не судимими. Хоча існує ймовірність того, що особа, яка вперше відбувала покарання, ще не вміла приховувати злочинну діяльність, а після позбавлення волі вже набула необхідного досвіду [16, с. 178].

У сфері співвідношення загального й спеціального запобігання злочинам є декілька важливих моментів. Насамперед слід зазначити, що кримінальний закон не надає переваги ні загальному, ні спеціальному запобіганню. Наукова думка презентує дві протилежні позиції щодо зростання значення відповідних цілей: підвищення ролі спеціальної превенції та розширення сфери впливу загальної превенції [17, с. 202; 10, с. 132-133; 18, с. 21; 19, с. 443]. На захист другої позиції в літературі наводяться певні думки. Зокрема, О.В. Старков зауважує: «Психологічний парадокс покарання полягає в тому, що воно має силу, коли існує загроза його застосування, і втрачає свою силу, коли застосовується» [19, с. 443]. Н.П. Мелешко стверджує: «Суть покарання в його наявності як такого, у можливості його застосування, у вірі й страху як стримуючих засадах. Покарання можна не застосовувати, а тиражувати його, доводити до відома якомога більшої кількості людей, і мети буде досягнуто малими засобами» [17, с. 202].

Беручи до уваги різні погляди й аналізуючи сфери дії окремих цілей покарання, можна дійти певних висновків.

Визнання пріоритету загальної чи спеціальної превенції може привести до таких результатів, які не слід вважати безумовно бажаними для держави й такими, що відобразатимуть рівень правового прогресу суспільства. У межах акцентування спеціально-запобіжної дії позбавлення волі на певний строк, що досягається фізичними обмеженнями та таким психічним станом, як страх перед впливом цього покарання, посилення репресивності позбавлення волі легко створює ілюзію підвищення його ефективності.

Акцентуація загальнозапобіжного впливу може привести до подібного ж результату. По-перше, можливе поширення практики засудження до реального покарання в сукупності з винятково невеликою кількістю виправдовувальних вироків. По-друге, загальна превенція розрахована на таке ж почуття страху, а для законодавця та правозастосувача його посилення (відповідно, і посилення покарання) завжди є привабливим. За цих обставин людина, яка засуджується за вчинений злочин, використовувалася б як засіб для вирішення завдань загального запобігання злочинам. Однак сьогодні така постановка питання безумовно заперечується. Уже не може панувати закладена ще І. Бентамом ідея, що злочинець – це жертва, яку необхідно принести в інтересах загального попередження, при цьому можливий відступ від справедливості [20, с. 144]. Це суперечить одному з основних положень етики й права про те, що в сучасних демократичних соціальних системах людина є головною цінністю, а тому вона не може розглядатися як засіб для забезпечення будь-яких, навіть найбільш значних, цілей.

Водночас слід брати до уваги, що лише застосування покарання, у тому числі позбавлення волі, підтверджує реальність погрози, що міститься в законі (для вищевказаних 13,2% громадян, хоча ця

частка об'єктивно може бути більшою), інакше навіть найсуворіша санкція втрачає попереджувальний сенс. Однак загроза покарання діє як для загальної, так і для спеціальної превенції та загалом утримує обсяг злочинних діянь у певних межах. Завдання залякування не знімається й за сучасних умов: страх перед покаранням, особливо позбавленням волі, здатний попередити злочини різної тяжкості та в різних сферах життя. Тому стає очевидним, що як загальнопопереджувальна, так і спеціально-попереджувальна функції зберігаються за позбавленням волі на весь час його застосування. Проте варто зважати на те, що страх, створюючи відносно стійкий контрмотив злочинним формам поведінки й блокуючи їх, не усуває суб'єктивні детермінанти злочину. Тому превентивні цілі досягаються в комплексі з виправним (виховним) впливом покарання.

Підсумовуючи дослідження питань, пов'язаних із правовою природою та спрямованістю впливу загальнозапобіжної функції позбавлення волі, можна зазначити, що запобігання новим злочинам за допомогою позбавлення волі на певний строк реалізується через дві складові: спеціальну й загальну превенцію. Їх основним і дієвим засобом є залякування, хоча з різною адресованістю. Загальна превенція полягає в дії загрози позбавлення волі на невизначене коло осіб, проте таку погрозу сприймають не всі громадяни, а лише нестійкі, здатні піддаватися страху перед покаранням (невеликий відсоток). Загальна превенція здатна діяти на всіх осіб, які опинилися в ситуації передзлочинної поведінки (незалежно від того, відбувають вони позбавлення волі чи ні, позбавлялися вони раніше волі чи ні). Для дії загальнозапобіжного механізму необхідна сукупність реального існування загрози застосування покарання та сприйняття цієї загрози окремими громадянами й визначення ними своєї поведінки з її врахуванням. Під час застосування покарання не має надаватися пріоритет загальній або спеціальній превенції, як і іншим окремим цілям покарання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.01 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>.
2. Денисова Т. Запобігання злочинам як одна з пріоритетних функцій кримінального покарання / Т. Денисова // Право України. – 2009. – № 7. – С. 66-72.
3. Малиновский А.А. Сравнительное правоведение в сфере уголовного права / А.А. Малиновский. – М. : Межд. отношения, 2002. – 545 с.
4. Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями від 30.08.55 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>.
5. Беккариа Ч. О преступлениях и наказаниях / Ч. Беккариа ; сост. и предисл. В.С. Овчинского. – М. : ИНФРА-М, 2004. – 184 с.
6. Чучаев А.И. Лишение свободы и проблемы его реализации : учебное пособие / А.И. Чучаев, Е.Р. Абдрахманова. – Ульяновск : УлГУ, 1996. – 124 с.
7. Шаргородский М.Д. Наказание, его цели и эффективность / М.Д. Шаргородский. – Л. : Издательство Ленинградского университета, 1973. – 160 с.
8. Энциклопедия уголовного права : многотомное издание / отв. ред. В.Б. Малинин. – СПб. : Издание профессора Малинина, 2005 – 2008. – Т. 8. Уголовная ответственность и наказание. – 2007. – 798 с.
9. Кримінальний кодекс України : науково-практичний коментар / за заг. ред. В.Т. Маляренка, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – Х. : ТОВ “Одіссей”, 2004. – 987 с.
10. Мицкевич А.Ф. Уголовное наказание : понятие, цели и механизмы действия / А.Ф. Мицкевич. – СПб. : Изд-во Р. Асланова «Юрид. центр Пресс», 2005. – 327 с.
11. Мостепанюк Л.О. Довічне позбавлення волі як вид кримінального покарання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Л.О. Мостепанюк ; Національна академія внутрішніх справ України. – К., 2005. – 195 с.
12. Денисова Т.А. Кримінальне покарання та функції його призначення і виконання за законодавством України : навч. посібник [для студ. юрид. ф-тів вищ. навч. закл.] /

- Т.А. Денисова. – Запоріжжя : ГУ «ЗІДМУ», 2004. – 152 с.
13. Кримінальний кодекс України : науково-практичний коментар / відп. ред. Є.Л. Стрельцов. – Х. : ТОВ «Одіссей», 2008. – 800 с.
  14. Тимошенко В. Примус як мотив поведінки / В. Тимошенко // Право України. – 2007. – № 6. – С. 104-107.
  15. Яремко О.М. Мета покарання в контексті антропологічного підходу до права / О.М. Яремко // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – № 8. – С. 129-133.
  16. Ляхутін Р. Перспективи закріплення функцій покарання в Кримінальному кодексі України / Р. Ляхутін // Право України. – 2009. – № 7. – С. 175-181.
  17. Мелешко Н.П. Уголовно-правовые системы России и зарубежных стран (криминологические проблемы сравнительного правоведения, теории, законодательная и правоприменительная практика) / Н.П. Мелешко, Е.Г. Тарло. – М. : Издательство «Юрлитинформ», 2003. – 304 с.
  18. Ной И.С. Теоретические вопросы лишения свободы / И.С. Ной. – Саратов : Издательство Саратовского университета, 1965. – 167 с.
  19. Старков О.В. Криминопенология : учебное пособие / О.В. Старков. – М. : Издательство «Экзамен», 2004. – 480 с.
  20. Крылова Н.Е. Уголовное право зарубежных стран (Англии, США, Франции, Германии) : учебное пособие / Н.Е. Крылова, А.В. Серебренникова. – М. : Издательство «Зерцало», 1998. – 208 с.

REFERENCES

1. “The Criminal Code of Ukraine of 05.04.01”, available at : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>.
2. Denisova, T. (2009), “Preventing crime as one of the priority functions of punishment”, *Pravo Ukrainy*, no. 7, pp. 66-72.
3. Malinovskiy, A.A. (2002), *Sravnitelnoe pravovedenie v sfere ugovolnogo prava* [Comparative law in the field of criminal law], Mezhdunarodnye otnosheniya, Moscow, Russia.
4. “Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners from 30.08.55”, available at : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>.
5. Bekkaria, Ch. (2004), *O prestupleniyakh i nakazaniyakh* [On crimes and punishments], INFRA-M, Moscow, Russia.
6. Chuchaev, A.I. and Abdrahmanova, E.R. (1996), *Lishenie svobody i problemy ego realizatsii : uchebnoe posobie* [Imprisonment and problems of its realization : tutorial], UIGU, Ulyanovsk, Russia.
7. Sharhorodskiy, M.D. (1973), *Nakazanie, ego tseli i effektivnost* [Punishment, its purpose and effectiveness], Izd-vo Leningrad university, Leningrad, Russia.
8. Malinin, V.B. (editor) (2007), *Entsiklopediya ugovolnogo prava : mnogotomnoe izdanie. – T. 8. Ugolovnaya otvetstvennost i nakazanie* [Encyclopedia of criminal law : a multi-volume edition. – Vol. 8. Criminal liability and punishment], Izdanie professora Malinina, Saint Petersburg, Russia.
9. Malyarenko, V.T., Stashis, V.V. and Tatsiy, V.Ya. (2004), *Kriminalnyi kodeks Ukrainy : naukovopraktichnyi komentar* [The Criminal Code of Ukraine : scientific and practical comment], TOV “Odyssey”, Kharkiv, Ukraine.
10. Mitskevich, A.F. (2005), *Ugolovnoe nakazanie : ponyatie, tseli i mekhanizmy deystviya* [Criminal punishment : concept, objectives and mechanisms of action], Izd-vo R. Aslanova «Yurid. tsentr Press», Saint Petersburg, Russia.
11. Mostepanyuk, L.O. (2005), “Life imprisonment as a form of criminal punishment”, Thesis abstract for Cand. Sc. (Jurisprudence), 12.00.08, National academy of internal affairs of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
12. Denisova, T.A. (2004), *Kryminalne pokarannya ta funktsiyi yoho pryznachennya i vikonannya za zakonodavstvom Ukrainy : navch. posibnyk* [Criminal penalties and functions of its purpose and

- execution under the law of Ukraine : tutorial], GU «ZIDMU», Zaporizhzhya, Ukraine.
13. Streltsov, E.L. (2008), *Kryminalnyi kodeks Ukrayiny : naukovo-praktichnyi komentar* [The Criminal Code of Ukraine : scientific and practical comment], TOV “Odyssey”, Kharkiv, Ukraine.
  14. Timoshenko, V. (2007), “Coercion as motives of behavior”, *Pravo Ukrayiny*, no. 6, pp. 104-107.
  15. Yaremko, O. (2007), “The purpose of punishment in the context of an anthropological approach to law”, *Pidpryemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, no. 8, pp. 129-133.
  16. Lyakhutin, R. (2009), “Prospects for consolidation of functions sentences in the Criminal Code of Ukraine”, *Pravo Ukrayiny*, no. 7, pp. 175-181.
  17. Meleshko, N.P. and Tarlo, E.G. (2003), *Ugolovno-pravovye sistemy Rossii i zarubezhnykh stran (kriminologicheskie problemy sravnitel'nogo pravovedeniya, teorii, zakonodatelnaya i pravoprimeritel'naya praktika)* [The criminal justice system in Russia and abroad (criminological problems of comparative law, theory, legislative and practice)], Izdatelstvo «Yurlitinform», Moscow, Russia.
  18. Noy, I.S. (1965), *Teoreticheskie voprosy lisheniya svobody* [Theoretical questions of imprisonment], Izd-vo Saratov university, Saratov, Russia.
  19. Starkov, O.V. (2004), *Kriminopenolohiya : uchebnoe posobie* [Kriminopenology : tutorial], «Ekzamen», Moscow, Russia.
  20. Krylova, N.E. and Serebrennikova, A.V. (1998), *Ugolovnoe pravo zarubezhnykh stran (Anglii, SShA, Frantsii, Germanii) : uchebnoe posobie* [The criminal law of foreign countries (England, USA, France, Germany) : textbook], «Zertsalo», Moscow, Russia.

УДК 343.3/.7: 355.32 (477)

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ У ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАННЯХ УКРАЇНИ

Туркот М.С., к.ю.н., доцент

*Національна академія прокуратури України, вул. Мельникова 81-б, м. Київ, Україна
nik_turkot@ukr.net*

У статті розглядається питання щодо протидії злочинності у військових формуваннях і правоохоронних органах, у яких передбачено проходження військової служби. Надається авторське визначення понять «проходження військової служби», «несення військової служби», наводяться їх відмінні риси. Робиться висновок про те, що важливою проблемою протидії військовій злочинності є високий рівень її латентності. У зв'язку із цим пропонується вдосконалити діяльність військових формувань зі статусом правоохоронного органу з протидії злочинності та використовувати запобіжні можливості військових колективів.

Ключові слова: протидія військовій злочинності, латентна злочинність, проходження військової служби, військові формування.

ОТДЕЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ ПРЕСТУПНОСТИ В ВОИНСКИХ ФОРМИРОВАНИЯХ УКРАИНЫ

Туркот Н.С.

*Национальная академия прокуратуры Украины, ул. Мельникова, 81-б, г. Киев, Украина
nik_turkot@ukr.net*

В статье рассматриваются вопросы противодействия преступности в воинских формированиях Украины, а также в правоохранительных органах, в которых предусмотрено прохождение военной службы. Представлено авторское определение понятий «прохождение военной службы», «несение военной службы», а также их отличительные черты. Делается взвод о том, что важной проблемой противодействия воинской преступности является высокий уровень ее латентности. В связи с изложенным предлагается усовершенствовать деятельность воинских формирований по противодействию преступности, а также использовать возможности воинских коллективов по предупреждению преступлений.

Ключевые слова: противодействие воинской преступности, латентная преступность, прохождение военной службы, воинские формирования.